

३, 12. fg. KĀṬH. 8, 9. भित्रो रागः किमलपरुचामाद्यधूमाद्भमेन ad ÇĀK. 14. VARĀH. BRH. S. 12, 4. Spr. 2322 (zugleich Gefallen). कृतं रुचश्च ज्ञान्वूनदैः schön gemacht Çiç. 4, 66. — 3) Farbe: भृङ्गं रुचस्तवाल्कान् RAGH. 8, 32. ताम्ररुचा कोरेण KUMĀRAS. 3, 65. MĀLAY. 47. KIR. 8, 45. VARĀH. BRH. S. 24, 18. शक्रकामुकं 44, 25. स्मितपाटलाधरं Spr. 346. नीलोत्पलदलं PRAB. 112, 10. BHĀG. P. 4, 7, 33. घनं 8, 3. — 4) Aussehen; am Ende eines adj. comp.: सर्वे जनाः सुररुचः BHĀG. P. 10, 73, 24. KĀVYĀD. 2, 71. — 5) Gefallen an, Gutfinden, Verlangen nach H. an. MED. अग्निमिच्छ रुचा तम् VS. 11, 19. नानावृद्धिरुचा लेकि मनुष्यान् MBH. 13, 5907. Spr. 2322 (zugleich Pracht). — Vgl. घृत्, घृत्कृतं, घृत्नीतं तनू, तिग्मं, दिव्यं, निमेषं, नीं, पुरुं, पुत्रं, पुरो, यथारुचम्, सुररुचं.

रुचं (von 1. रुच) adj. licht VS. 31, 20. fg.

रुचका (wie oben) UĠĠVAL. zu UNĀDIS. 2, 37. 1) n. eine der fünf Arten von Knochen des menschlichen Leibes: die Zähne SUÇR. 1, 302, 4. 339, 14. 16. H. an. 3, 89. m. MED. k. 146. अघोरौष्ठं und घोष्ठं dass.: दष्ट-घोरौष्ठरुचक adj. R. 4, 33, 40. उपाकर्मौष्ठरुचक adj. von Viṣṇu in der Gestalt eines Ebers HARIV. 2233. 12306. NILAK. erklärt औष्ठरुचक durch घोष्ठस्य भूषणम्. — 2) n. ein best. Goldschmuck, = निष्क H. an. MED. ÇĀK. zu BRH. ĀR. UP. S. 29. SARVADARÇANAS. 131, 12. Halsschmuck (nach dem Comm.) DAÇAK. 91, 1 (रुचक gedr.). Ring (nach dem Comm.) in der Stelle मुचुटी मूले रुचकभूषणा VĀGBH. 23, 4. Pferdeschmuck, n. H. an. masc. MED. — 3) ein best. Glück bringender Stoff, n. = मङ्गलद्रव्य H. an., m. = माङ्गलद्रव्य MED. रुचकम् SUÇR. 2, 388, 17. रुचका रोचनास्तथा (रुचकं रोचनास्तथा ed. Bomb.; Citrone nach NILAK.) MBH. 7, 2931. रोचना रुचकाश्चैव HARIV. 9384. रुचका रोचनाश्चैव R. GORR. 2, 12, 8. रुचकेन च भूषितम् BHĀG. P. 3, 23, 32. — 4) m. Bez. einer viereckigen Säule: समचतुरस्रो (sc. स्तम्भः) रुचकः VARĀH. BRH. S. 53, 28. — 5) m. Bez. eines der fünf Wundermenschen, welche unter best. Constellationen geboren werden, VARĀH. BRH. S. 69, 2. 7. 28. 30. 37. — 6) n. Bez. eines Gebäudes, das von drei Seiten Terrassen hat und nur von der Nordseite geschlossen ist, VARĀH. BRH. S. 53, 35. — 7) N. pr. a) eines Berges VP. 169. BHĀG. P. 5, 16, 27. ÇĀTR. 1, 343. — b) eines Sohnes des Uçanas BUĠG. P. 9, 23, 33. — Die Lexicographen geben noch folgende Bedd.: Citrone, m. AK. 2, 4, 3, 59. MED. Ricinus communis, m. AK. 2, 4, 3, 31. n. H. an.; m. Taube MED.; n. Kranz H. an. MED.; = सौवर्चल Sochalsalz und Nitron, Alkali AK. 2, 9, 43. 110. H. 943. H. an. MED. (= सौवर्चल und सर्जिकात्तार). HĀR. 155. 75 (= लवण). HALĀJ. 2, 462; = रोचना und विडङ्ग H. an.; = प्रोत्कट H. an.; = उत्कट MED.; = स्वाद्यारस (?) ÇĀBDAR. im ÇKDR.; a sort of temple (s. u. 6.) WILSON nach ders. Aut.; vgl. COLEBR. und LOIS. zu AK. 2, 2, 10. Nach WILSON ohne Angabe einer Aut. noch adj. agreeable, pleasing; sharp, acrid; tonic, stomachic (n. a. stomachic).

रुचा (wie oben) f. Gefallen, Gutfinden: तद्वै तस्मै न रुचामभ्युपैति das gefällt ihm nicht MBH. 3, 252. = दीप्ति, शोभा, रुचका, शारिकाप्रभवाच् ÇĀBDAR. im ÇKDR.

रुचि (wie oben) UĠĠVAL. zu UNĀDIS. 4, 119. 1) f. SIDDH. K. 247, b, 1 v. u. a) Licht, Glanz AK. 1, 1, 3, 35. 3, 4, 3, 80. H. 99. an. 2, 59. MED. k. 8. HALĀJ. 1, 38. VAIĠ. beim Schol. zu KIR. 10, 62 (lies कान्तिरुचेर्भासि). AV. 13, 2, 30. 17, 1, 21. रुचिरौ यथा HARIV. 7088. गौर्याः RĀGA-TAR. 1, 29.

PRAB. 13, 7. (राज्ञः पुत्राः) रुच्या प्रोष्ठपदोपमाः R. 1, 19, 9. — b) Pracht, Schönheit H. an. MED. VAIĠ. तदाननं RAGH. 3, 67. ad ÇĀK. 19. — c) Farbe: धमरपलरुचौ मुदीर्घे केशे MĀKĀH. 149, 15. MEGH. 13. असितोत्पलस्य Spr. 3823. 3937. VARĀH. LAGHUĠ. 1, 6 in Ind. St. 2, 278. Çiç. 9, 19. GĪT. 7, 24. BHĀSHĀP. 1. — d) Gefallen —, Geschmack an, Lust; Appetit AK. 3, 4, 3, 30. H. 393. H. Ç. 103. H. an. MED. HALĀJ. 4, 25. VAIĠ. तस्मिन् इन्द्रो रुचिमा दधातु AV. 3, 13, 16. स्त्रीषु पुंसु भगो रुचिः 12, 1, 25. अद्वा च रुचिश्च 13, 4, 23. P. 1, 4, 33. VOP. 3, 15. यद्यत्र न रुचिः काचित् MBH. 3, 3601. न व्यञ्जने रुचिर्यस्य Spr. 3363. RĀGA-TAR. 3, 1. BHĀG. P. 1, 5, 25. 12, 3, 27. MĀRK. P. 1, 33. PĀNĠAR. 1, 8, 27. 30. SARVADARÇANAS. 31, 19. तस्मिन्नेन्द्ररुचिः adj. BHĀG. P. 1, 5, 27. आहं प्रति JĀGĠ. 1, 218. प्रवासं Lust, Gefallen an Spr. 2936. वसुदेवकथां BHĀG. P. 1, 2, 16. 4, 22, 23. स्वस्वभोज्यं 10, 13, 10. SARVADARÇANAS. 118, 12. भक्तारुचि WĠDerville gegen Speisen SUÇR. 1, 62, 3. mit infin. RAGH. 6, 33. तान्यप्यपृङ्गस्य मङ्गरसानि भृशं मुञ्चपाणि रुचिं दडुर्हि so v. a. gefielen ihm MBH. 3, 10041. तस्याः — न स तितिशो रुचये क्भूव so v. a. gefiel ihr nicht RAGH. 6, 44. रुचिमावकृते सतो क्रियायै macht Lust zu VIKR. 48. रुच्या nach Gefallen, nach Belieben, nach Wunsch JĀGĠ. 2, 96. Verz. d. Oxf. H. 200, a, 6 v. u. यः कश्चिदर्थो निज्जातः स्वरुच्या तु परस्परम् JĀGĠ. 2, 84. KULL. zu M. 3, 222. Häufig am Ende eines adj. comp.: सत्यधर्मं Gefallen findend an R. 3, 46, 4. अघर्मं MBH. 1, 4341. 3, 487. 8489. BHĀG. P. 11, 7, 5. दण्डं MBH. 3, 13043. PĀNĠAT. 91, 18. प्रतिग्रहं M. 4, 190. JĀGĠ. 1, 112. MBH. 14, 2781. 13, 198. HARIV. 3108. 4848. 12355. R. 2, 1, 13. 5, 3, 72. 30, 3. Spr. 772. 934. 1069. 1553. 3139. MĀLATĪM. 84, 14. VARĀH. BRH. S. 2, 9. 12, 11. 17, 3. 19, 5. मौसं begierig nach HIT. 19, 19. भिन्नरुचिर्हि लोकः so v. a. Jeder hat seinen eigenen Geschmack RAGH. 6, 30. MĀLAY. 4. अनन्यं für nichts Anderes Sinn habend 54. निषिद्धैकरुचि H. 839. स्वं adj. seiner Lust fröhrend MĀRK. P. 63, 5. — e) Bez. einer Art von Umarmung: तल्लतणं यथा । नायिकाया नायकस्य संमुखे ज्ञान्वोरुपर्युपविश्य वत्सि वतो द्वा यद्वस्थानम् । इति कामशास्त्रम् । ÇKDR. — f) eine Art gelbes Pigment, = गौराचना RĀGĀN. im ÇKDR. — g) N. pr. α) einer Apsaras MBH. 13, 1424. — β) der Gattin Devaçarman's MBH. 13, 2263. fgg. — 2) m. N. pr. a) eines Prāgāpati, Gatten der Ākūti und Vaters Jāgūa's oder Sujaḡūa's (einer Manifestation Viṣṇu's) und des Manu Raukja VP. 49. N. 2. 54. BHĀG. P. 1, 3, 12. 2, 7, 2. 3, 12, 55. 21, 5. 4, 1. 2. fgg. Verz. d. Oxf. H. 48, a, 16. MĀRK. P. 50, 16. 93, 1. fgg. — b) eines Sohnes des Viçvāmītra MBH. 13, 251 (सविर्वजः st. रुचिर्वजः ed. Bomb.). — c) eines Fürsten VP. 462, N. 11. — 3) adj. = रुचिर्गर्ग, reizend: देश R. 3, 21, 7. — Vgl. घृत्, उल्लं, दृढं, धर्मं, निर्वाणं, पीयूषं, प्रदानं, भक्तं, भद्रं, भां, यज्ञं, यथा (auch JĀGĠ. 2, 55. KULL. zu M. 3, 222), वरं, वसुं, विश्वं, सुं.

रुचिकर 1) adj. Lust machend, das Verlangen erregend KIR. 10, 62. Appetit erregend SUÇR. 1, 183, 13. 209, 10. — 2) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 212, b, No. 302. HALL 206.

रुचित 1) partic. adj. s. u. 1. रुच. — 2) f. या ein best. Metrum WILSON; fehlerhaft für रुचिरा.

रुचितवत् adj. den Begriff des रुचित (die Wurzel रुच) enthaltend AIR. BR. 1, 21.